

OKRESNÁ PROKURATÚRA PIEŠŤANY Vážska 28, 921 01 Piešťany	
25. 04. 2024	
Číslo záznamu:	Číslo spisu:
Piešťany 17.04.2024	
Prílohy:	Vybavuje:

Číslo záznamu:	Číslo spisu:
21.04.2024/001613	001-S 2024/0004P
Prílohy:	Vybavuje:

PROTOKOL
o vykonaní previerky

manu od štruktúry 12020
12.10
desim
por?

V dňoch 28.03.2024 až 17.04.2024 vykonal na tunajšej okresnej prokuratúre prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany JUDr. Pavol Šramko v **obci Trebatice** v súlade s ustanovením § 30 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov **previerku stavu zákonnosti všeobecne záväzného nariadenia obce Trebatice, týkajúceho sa podmienok držania psov v zmysle zákona číslo 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov.**

Vykonaním tejto previerky sa plní (vlastná) úloha poradové číslo 11 Plánu úloh Okresnej prokuratúry Piešťany na rok 2024. Dôvodom (účelom) vykonania týchto previerok je získanie a vyhodnotenie poznatkov a zhodnotenie stavu zákonnosti všeobecne záväzných nariadení vybraných miest a obcí na danom úseku úpravy spoločenských vzťahov.

Účelom previerky v obci Trebatice bolo zhromaždenie a vyhodnotenie poznatkov o ne/zákonnosti postupu obce Trebatice, v súvislosti s prijímaním a obsahom všeobecne záväzného nariadenia obce Trebatice vo vyššie uvedenej oblasti.

V rámci previerky bolo preverované dodržiavanie najmä nasledovných právnych predpisov:

- zákon číslo 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon číslo 369/1990 Zb.“ alebo „zákon o obecnom zriadení“),
- zákon číslo 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon číslo 282/2002 Z.z.“),
- prípadne iné súvisiace všeobecne záväzné právne predpisy.

Predmetom previerky bolo preskúmanie zachovávanía zákonnosti pri prijímaní **Všeobecne záväzného nariadenia obce Trebatice číslo 11/2003 o chove, vodení a držaní psov na území obce Trebatice,** schváleného dňa 27.11.2003, ako aj preskúmanie zákonnosti prijatého všeobecne záväzného nariadenia z hľadiska jeho obsahovej stránky, so zameraním na nasledovné skutočnosti (hľadiská):

- 1) **Zákonnosť všeobecne záväzného nariadenia obce, týkajúceho sa podmienok držania psov v zmysle zákona číslo 282/2002 Z.z., ktorým sa**

upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov - z hľadiska procesného postupu obce pri jeho vydávaní a schvaľovaní v zmysle zákona číslo 369/1990 Zb.:

- A. či pri prijímaní preskúmaného všeobecne záväzného nariadenia bol dodržaný postup podľa § 6 odsek 3, odsek 4, odsek 6, odsek 7, odsek 8, odsek 9 zákona číslo 369/1990 Zb.,
- B. či bolo zastupiteľstvo uznášaniaschopné (§ 12 odsek 7 zákona číslo 369/1990 Zb.) a či sa za prijatie všeobecne záväzného nariadenia vyslovil potrebný počet poslancov (§ 12 odsek 7 zákona číslo 369/1990 Zb.).

2) Zákonnosť všeobecne záväzného nariadenia (VZN) obce, týkajúceho sa podmienok držania psov v zmysle zákona číslo 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov - z hľadiska obsahu:

- a) či preskúmané VZN je vydané v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom,
- b) či preskúmané VZN obsahuje úpravu vedenia evidencie psov (§ 3 ods. 2, § 8 ods. 1 zákona číslo 282/2002 Z.z.),
- c) či preskúmané VZN rešpektuje zákonný rámec vymedzený v § 3 ods. 6 zákona číslo 282/2002 Z.z. pre ustanovovanie sumy úhrady za náhradnú známku,
- d) či preskúmané VZN obsahuje úpravu podrobností o vodení psa (§ 4 ods. 5 zákona číslo 282/2002 Z.z.),
- e) ak preskúmané VZN vymedzuje miesta, kde je voľný pohyb psa zakázaný alebo vstup so psom zakázaný (§ 5 ods. 1 zákona číslo 282/2002 Z.z.) - či normatívny text tejto úpravy je dostatočne určitý, jasný a vykonateľný a tiež či preskúmané VZN obsahuje osobitnú úpravu pre označenie miest, kde je voľný pohyb psa zakázaný alebo vstup so psom zakázaný,
- f) či preskúmané VZN obsahuje úpravu podrobností o znečisťovaní verejných priestranstiev (§ 6 ods. 3 zákona číslo 282/2002 Z.z.).

3) Iné poznatky.

V súlade s predmetom tejto previerky bola obec Trebatice tunajšou prokuratúrou požiadaná o zaslanie správy a podkladov k všeobecne záväznému nariadeniu obce Trebatice, týkajúcemu sa podmienok držania psov, a to najmä:

- 1) či obec má prijaté všeobecne záväzné nariadenie týkajúce sa podmienok držania psov,
- 2) v prípade, ak obec predmetné nariadenie prijaté má, nech uvedie jeho názov a číslo a zašle kópiu platného a účinného znenia predmetného nariadenia, vrátane všetkých jeho zmien, kópiu zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva, na ktorom bolo predmetné všeobecne záväzné nariadenie prijaté, prípadne jeho zmeny, vrátane prezenčnej listiny, výpisu uznesenia obecného zastupiteľstva, ktorým bolo všeobecne záväzné nariadenie schválené, kópie ďalších listín potrebných na posúdenie zákonnosti postupu obce pri jeho prijatí v zmysle § 6 zákona č. 369/1990 Zb.,
- 3) či návrh nariadenia bol zverejnený, kedy, kde a akým spôsobom,

- 4) či boli uplatnené zo strany fyzickej osoby alebo právnickej osoby pripomienky k návrhu nariadenia na obecnom úrade, v akej forme boli podané, či bolo vykonané vyhodnotenie pripomienok a aký bol následný postup obce,
- 5) či bolo nariadenie vyhlásené a zverejnené, kedy a akým spôsobom.

V nadväznosti na vyššie uvedenú žiadosť, zo správ obce Trebatice zo dňa 20.09.2023 a zo dňa 04.04.2024, vrátane príloh, vyplýva, že obec Trebatice má prijaté všeobecne záväzné nariadenie s názvom: „Všeobecne záväzné nariadenie obce Trebatice číslo 11/2003 o chove, vodení a držaní psov na území obce Trebatice“ (ďalej tiež „VZN“, „všeobecne záväzné nariadenie“ alebo „nariadenie“), ktoré bolo schválené dňa 27.11.2003.

Previerka bola vykonaná na tunajšej prokuratúre vo vyššie uvedenom období na základe podkladov predložených obcou Trebatice a tiež preskúmaním internetovej stránky uvedenej obce.

Vykonanou previerkou boli k jednotlivým hľadiskám previerky zistené nasledovné skutočnosti:

- 1) **Zákonnosť všeobecne záväzného nariadenia obce, týkajúceho sa podmienok držania psov v zmysle zákona číslo 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov - z hľadiska procesného postupu obce pri jeho vydávaní a schvaľovaní v zmysle zákona číslo 369/1990 Zb.**

Z predložených písomných podkladov obce Trebatice neboli zistené nedostatky v procesnom postupe pri prijímaní predmetného všeobecne záväzného nariadenia. ✓

Obec Trebatice má prijaté všeobecne záväzné nariadenie s názvom: „Všeobecne záväzné nariadenie obce Trebatice číslo 11/2003 o chove, vodení a držaní psov na území obce Trebatice“, ktoré bolo schválené (prijaté) obecným zastupiteľstvom dňa 27.11.2003.

Návrh predmetného všeobecne záväzného nariadenia v zmysle v tom čase účinného zákona číslo 369/1990 Zb. nebolo potrebné zverejniť na úradnej tabuli obce a rovnako nebolo potrebné poskytnúť 10-dňovú lehotu na uplatnenie pripomienok a nebolo potrebné vykonať vyhodnotenie pripomienok ani predložiť vyhodnotenie pripomienok poslancom.

Podľa zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva, nariadenie obce bolo schválené trojpätinovou väčšinou prítomných poslancov dňa 27.11.2003. V čase prijatia nariadenia mala obec 9 poslancov, prítomní na zasadnutí obecného zastupiteľstva boli 9 poslanci, pričom za prijatie nariadenia hlasovali všetci 9 prítomní poslanci.

Schválené nariadenie bolo vyvesené na úradnej tabuli v obci dňa 01.12.2003. Nariadenie bolo z úradnej tabule obce zvesené dňa 17.12.2003, a teda nariadenie bolo vyvesené na úradnej tabuli obce najmenej na 15 dní. Nariadenie obce

nadobudlo účinnosť dňa 01.01.2004 – v zmysle záverečného ustanovenia VZN. Predmetné VZN je zverejnené aj na webovom sídle obce.

Pri prijímaní vyššie uvedeného všeobecne záväzného nariadenia bol dodržaný postup podľa § 6, § 11 odsek 4 písmeno g) a § 12 odsek 7 (vtedy odsek 2) zákona číslo 369/1990 Zb. ✓

2) Zákonnosť všeobecne záväzného nariadenia obce, týkajúceho sa podmienok držania psov v zmysle zákona číslo 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov - z hľadiska obsahu:

V prípade úpravy podmienok držania psov, evidencie psov a vydávania všeobecne záväzných nariadení obce v medziach zákona číslo 282/2002 Z.z. ide o výkon samosprávy, a to vzhľadom na interpretačné pravidlo vyplývajúce z ustanovenia § 4 odsek 4 zákona číslo 369/1990 Zb. Keďže ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce, takéto všeobecne záväzné nariadenie musí byť prijaté podľa § 6 odsek 1 zákona číslo 369/1990 Zb. Všeobecne záväzné nariadenie, pokiaľ ide o postup pri jeho prijímaní a vydávaní, ako aj jeho obsah, však musí byť v súlade so zákonom; súčasťou normatívneho textu je aj úvodná veta všeobecne záväzného nariadenia, ktorá poukazuje na zmocnenie zverené obci zákonom na prijatie takéhoto všeobecne záväzného nariadenia.

Všeobecne záväzné nariadenie obce Trebatice číslo 11/2003 o chove, vedení a držaní psov na území obce Trebatice bolo prijaté s poukazom na ustanovenia § 6 odsek 1 zákona číslo 369/1990 Zb. a s poukazom na ustanovenia § 3 odsek 6, § 4 odsek 5, § 5 odsek 1 a § 6 odsek 3 zákona číslo 282/2002 Z.z.

Obec Trebatice v úvodnej časti VZN správne uviedla, že bolo prijaté na základe právnych predpisov, a to odkazom na ustanovenia zákona číslo 369/1990 Zb. a tiež s poukazom na príslušné ustanovenia zákona číslo 282/2002 Z.z., ktorý obsahuje zákonné splnomocnenie obce na úpravu predmetnej oblasti formou všeobecne záväzného nariadenia.

Osobitným právnym predpisom, ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, je zákon číslo 282/2002 Z.z. Všeobecne záväzné nariadenie prijaté podľa zákona číslo 282/2002 Z.z. je z časti obligatívnym nariadením a z časti má charakter fakultatívneho nariadenia. Obec **je povinná** všeobecne záväzným nariadením ustanoviť sumu úhrady za náhradnú známku (§ 3 odsek 6 posledná veta), podrobnosti o vedení psa (§ 4 odsek 5) a podrobnosti o znečisťovaní verejných priestranstiev (§ 6 odsek 3), a **obec môže** všeobecne záväzným nariadením vymedziť miesta, kde je voľný pohyb psa zakázaný a vstup so psom zakázaný (§ 5 odsek 1).

Všeobecne záväzné nariadenie z obsahového hľadiska nie je v súlade so zákonom. 9

Bez podmienok, zdravotné, stavebné predpisy

V rozpore so zákonom sú § 2 odsek 2, § 3, § 4 odsek 1, odsek 2, § 6 odsek 1 písmeno b), d), § 8 odsek 1 VZN.

→ chov, interné podmienky

Podľa § 2 odsek 2 VZN na území obce Trebatice možno chovať a držať psov len vtedy, ak sa budú dodržiavať platné zdravotné, veterinárne, stavebné predpisy a len ak sa dodržia obmedzenia uvedené v tomto všeobecne záväznom nariadení.

Podľa § 6 odsek 1 zákona o obecnom zriadení obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa článku 13 odsek 1 písmeno a) Ústavy Slovenskej republiky povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Podľa § 53 odsek 2 zákona číslo 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti obec môže ustanoviť všeobecne záväzným nariadením podrobnosti o územných podmienkach pre chov a držanie zvierat v obci.

Ustanovenie § 2 odsek 2 VZN podmieňuje chov a držanie psov dodržiavaním platných zdravotných, veterinárnych a stavebných predpisov a len ak sa zachovávajú obmedzenia uvedené v tomto všeobecne záväznom nariadení. Chov a držanie psov ani žiadneho iného druhu zvierat nepodlieha povoľovaciemu konaniu obce, obec nie je oprávnená vyžadovať splnenie určitých podmienok pre povolený chov zvierat. Nad rámec uvedeného uvádzam, že hospodárske zvieratá a spoločenské zvieratá podliehajú registrácii regionálnej veterinárnej a potravinovej správy. Regionálna veterinárna a potravinová správa kontrolou na mieste preveruje všetky skutočnosti uvedené v žiadosti o registráciu chovu hospodárskych zvierat a zisťuje, či chov spĺňa všetky priestorové, technické, materiálne, personálne požiadavky podľa osobitných predpisov a veterinárne požiadavky podľa § 3 zákona o veterinárnej starostlivosti. Obec môže ustanoviť všeobecne záväzným nariadením podrobnosti o územných podmienkach pre chov a držanie zvierat v obci, avšak uvedené oprávnenie zahŕňa možnosť určiť napr. vzdialenosť chovného zariadenia alebo priestoru od susedných pozemkov (§ 53 odsek 2 zákona o veterinárnej starostlivosti) a nie možnosť zavádzať všeobecne záväzným nariadením podmienky pre chov a držanie zvierat.

Vzhľadom na tieto skutočnosti je nutné konštatovať rozpor ustanovenia § 2 odsek 2 VZN s ustanovením § 6 odsek 1 zákona o obecnom zriadení a s ustanovením § 53 odsek 2 zákona o veterinárnej starostlivosti.

Podľa § 3 VZN:

„Na účely tohto VZN sa vymedzujú tieto pojmy:

Zvláštny pes – používaný súkromnými bezpečnostnými službami, horskou službou, pri záchranných, lokalizačných a likvidačných prácach, pri plnení úloh civilnej ochrany, poľovný, ovčiarsky, vodiaci pes, pes používaný počas výcviku alebo súťaže konanej podľa medzinárodného alebo národného skúšobného poriadku.

② Neodhlasovať de facto
"ZVLÁŠTNÝ PES"

Nebezpečný pes – každý pes, ktorý pohrýzol alebo poranil človeka bez toho, aby bol sám napadnutý alebo vyprovokovaný, ak nebol použitý v krajnej núdzi alebo nutnej obrane.

Verejné priestranstvá – všetky miesta, priestory a plochy, ktoré slúžia verejnému užívaniu.

Voľný pohyb psa – pohyb psa bez vôdzky mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov. Za voľný pohyb sa nepovažuje pohyb zvláštneho psa bez vôdzky mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov, ak je na základe výcviku ovládaný osobou, ktorá ho vedie.“

Podľa § 2 odsek 1 písmeno a) zákona číslo 282/2002 Z.z. *zvláštnym psom je pes*

1. *používaný súkromnými bezpečnostnými službami podľa osobitného zákona,*
2. *používaný horskou službou,*
3. *používaný pri záchranných prácach pri plnení úloh civilnej ochrany,*
4. *poľovný,*
5. *ovčiarsky,*
6. *pastiersky,*
7. *so špeciálnym výcvikom,*
8. *používaný počas výcviku alebo súťaže konanej podľa medzinárodného alebo národného skúšobného poriadku.*

V preskúmanom VZN je v § 3 uvedená definícia pojmu „zvláštny pes“, ktorá bola v čase vydania VZN-aktuálna, avšak následne došlo k zmene zákona, ktorej nereflektovala zmena VZN, a preto definícia pojmu „zvláštny pes“ vo VZN je v súčasnej dobe v nesúlade so zákonom číslo 282/2002 Z.z. Konkrétne, pojem „vodiaci pes“ aktuálna zákonná úprava nepoužíva a v podstate ho nahradila pojmom „pes so špeciálnym výcvikom“. Za zvláštneho psa sa od 01.01.2022 považuje navyše aj pes „pastiersky“. S účinnosťou od 01.04.2010 tiež nastala zmena zákona, keď pojem „pes používaný pri záchranných, lokalizačných a likvidačných prácach pri plnení úloh civilnej ochrany“ bol nahradený pojmom „pes používaný pri záchranných prácach pri plnení úloh civilnej ochrany“. Na tieto zmeny zákona nenadväzovala aj zmena VZN, teda VZN zostáva rozporné so zákonom.

Preskúmané VZN prebralo vo veľkej časti text zákona číslo 282/2002 Z.z. Preberanie textu zákona do všeobecne záväzného nariadenia síce samo o sebe nespôsobuje jeho nezákonnosť, je však potrebné poukázať na to, že vydávaním nariadení obsahujúcich text zákonných ustanovení sa vytvára nežiaduci stav, keď pri zmene zákona dochádza k nesúladu nariadenia so zákonom, z ktorého boli príslušné ustanovenia prevzaté.

Obec sa prepisovaním či dokonca parafrázovaním zákonných textov vystavuje riziku, že v prípade zmeny zákona, túto zmenu nezaregistruje, nezareaguje na ňu zmenou VZN, čím sa znenie VZN môže dostať do rozporu so zákonom a táto nezákonnosť môže následne pretrvávať aj dlhšiu dobu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti je nutné konštatovať rozpor ustanovenia § 3 VZN s ustanovením § 2 odsek 1 písmeno a) zákona číslo 282/2002 Z.z.

Podľa § 2b odsek 1 zákona o obecnom zriadení verejné priestranstvo je ulica, námestie, park, trhovisko a iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

S účinnosťou od 01.04.2018 obsahuje § 2b odsek 1 zákona o obecnom zriadení legálne vymedzenie pojmu „verejné priestranstvo“. Legálnu definíciu pojmu verejné priestranstvo zákonodarcu vecne neobmedzil len na aplikáciu zákona o obecnom zriadení. Táto definícia má povahu všeobecne platnej definície, ktorou sa spravuje celý slovenský právny poriadok okrem prípadu, ak osobitný zákon zakotví účelovú definíciu pojmu verejného priestranstva tak, aby zodpovedala predmetu jeho úpravy. Pojem „verejné priestranstvo“ v preskúmanom VZN v § 3 nereflektuje na obsahové vymedzenie pojmu „verejné priestranstvo“ v zákone o obecnom zriadení a odlišným spôsobom vymedzuje predmetný pojem. Ak sa však definícia určitého pojmu nachádza v zákone ako všeobecne záväznom právnom predpise, túto je potrebné považovať za záväznú zákonnú definíciu a všeobecne záväzné nariadenie obce s ňou musí byť bez akýchkoľvek výnimiek v súlade.

Obec Trebatice má v § 7 VZN upravené vedenie evidencie psov v zmysle § 3 zákona číslo 282/2002 Z.z. a táto úprava je súladná so zákonom.

Obec Trebatice v § 7 bod 6 VZN upravila sumu úhrady za náhradnú známku vo výške 50 Sk (čo sú necelé 2 €), pričom táto úprava je v súlade s § 3 odsek 6 zákona číslo 282/2002 Z.z.

Preskúmané VZN obsahuje v § 6 úpravu týkajúcu sa vedenia psov, pričom niektoré jeho časti sú v rozpore so zákonom.

Podľa § 6 odsek 1 VZN: 3) *obla definícia „osoba zodpovedá za psa“*
„V k.ú. Trebatice obce je možné vodiť psov za splnenia nasledovných podmienok: *osoba zodpovedá za psa*“
a) Vodiť psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, *ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes ohrozoval človeka alebo zvieratá.*
b) Vodiť nebezpečného psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony.
c) Za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie alebo nad psom vykonáva dohľad.
d) Pes, ktorý sa voľne pohybuje mimo chovného priestoru, musí byť riadne označený známkou.
e) Znáмка musí byť viditeľne upevnená na obojku.
f) Vodiť psa na miesta so zákazom voľného pohybu možno len na vôdzke bezpečne pripevnenej na obojku alebo prsnom postroji. Pevnosť vôdzky a jej dĺžka musia byť primerané psovi a situácii tak, aby bolo možné psa ovládať v každej situácii.“

Podľa § 4 odsek 2 zákona číslo 282/2002 Z.z. vodiť nebezpečného psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je plne spôsobilá

na právne úkony. Na verejnom priestranstve musí mať nebezpečný pes nasadený náhubok.

Podľa § 8 odsek 1 zákona číslo 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

Podľa § 8 odsek 2 Občianskeho zákonníka plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

Podľa § 9 Občianskeho zákonníka maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

Podľa § 10 odsek 2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 248 odsek 2 zákona číslo 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok) ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

Rozhodnutím súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa mení právne postavenie osoby v tom smere, že nie je spôsobilá nadobúdať svojimi právnymi úkonmi práva a povinnosti v rozsahu, aký je uvedený vo výroku rozsudku.

*Osoba
spôsobilá
na právne úkony*
227 MČM

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že spôsobilosť na právne úkony môže byť buď plná alebo obmedzená. V súčasnej dobe slovenské súdy už nerozhodujú o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, rozhodujú len o obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Teda každá osoba (s výnimkou osôb v minulosti pozbavených spôsobilosti na právne úkony) má v podstate spôsobilosť na právne úkony, a to buď plnú, alebo obmedzenú. Zákon číslo 282/2002 Z.z. výslovne uvádza, že vodiť nebezpečného psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len taká osoba, ktorá je **plne spôsobilá na právne úkony**. Obec pri tvorbe VZN (resp. pri prepise zákona do VZN) text zákona dokonca ani neprepísala, ale ho parafrázovala, pričom však pojem „plne spôsobilá na právne úkony“ nahradila pojmom „spôsobilá na právne úkony“. V dôsledku takejto „tvorivosti“ došlo k nesúladu VZN so zákonom, nakoľko VZN de iure nad rámec zákona umožňuje vodenie nebezpečných psov mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov osobám ktoré sú „spôsobilé na právne úkony“, teda aj osobám, ktoré majú túto spôsobilosť na právne úkony súdom obmedzenú (napr. osoby s duševnými chorobami, osoby s Alzheimerom a pod.).

Podľa § 6 odsek 1 zákona o obecnom zriadení *obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami,*

s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa článku 13 odsek 1 písmeno a) Ústavy Slovenskej republiky *povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.*

V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 100/02 zo dňa 30.01.2003, pokiaľ ide o realizáciu ústavného príkazu ukladať povinnosti zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd vyplývajúcich z čl. 13 odsek 1 písmeno a) Ústavy Slovenskej republiky, nemôže byť vo všeobecne záväznom nariadení uložená nová povinnosť, ktorá neexistuje v zákone, resp. ktorú nemožno zo zákona odvodiť. Obec teda nemôže ukladať fyzickým osobám a právnickým osobám povinnosti, ktoré nevyplývajú zo žiadneho zákona alebo ich nemožno zo zákona odvodiť.

Pokiaľ ide o povinnosť označiť známku psa, ktorý sa pohybuje mimo chovného priestoru, ktorú obec upravila v ustanovení § 6 odsek 1 písmeno d) VZN, táto povinnosť zo zákona takisto nevyplýva. V § 4 zákona číslo 282/2002 Z.z. nie je takáto povinnosť ustanovená. Zákon číslo 282/2002 Z.z. v § 3 upravuje, kedy vzniká povinnosť zapísať psa do evidencie psov a vydávanie evidenčnej známky psa, ktorá je priamo naviazaná na zápis psa do evidencie psov. Uložením povinnosti v zmysle § 6 odsek 1 písmeno d) VZN obec nielenže postupovala nad rámec zákona, ale fakticky znemožnila pohyb mimo chovného priestoru psom, ktoré ešte nesplnili podmienky na zápis do evidencie psov v zmysle § 3 zákona číslo 282/2002 Z.z. (t.j. nepretržitá držba viac ako 90 dní na území Slovenskej republiky), a teda ešte nemajú vydanú známku. Teda napr. v zmysle VZN by osoba nemohla viesť po ulici na vôdzke malé šteniatko, ktoré ešte nemá vydanú známku. Uvedeným ustanovením sa zároveň ukladá povinnosť, ktorá obmedzuje základné práva a slobody fyzických a právnických osôb, resp. ktorá obmedzuje práva osôb na vedenie psov. Avšak obec nie je splnomocnená ukladať fyzickým a právnickým osobám povinnosti, ktoré nevyplývajú zo žiadneho právneho predpisu a ani si takéto zákazy nemôže odvodzovať. Vyššie uvedené vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok zo dňa 31.01.2018, sp. zn. 2Svzn/2/2015).

Podľa § 4 odsek 1 VZN:

„V intraviláne obce Trebatice sa zakazuje voľný pohyb psov a vstup so psom na nasledovné miesta a lokality:

- a) na detské ihriská a pieskoviská,
b) na štadión a iné verejnosti prístupné športoviská (uvedené obmedzenie sa nevzťahuje na zvieratá, ktoré priviedli na športovisko za účelom športového výkonu v rámci verejného športového podujatia),
c) na miesta označené zákazom „Zákaz vodiť psov“ (uvedené sa nevzťahuje na psov ozbrojených zložiek pri výkone služobných povinností a na psov vodiacich nevidiacich občanov).“

Podľa § 4 odsek 2 VZN:

„Na verejné priestranstvá, do verejných budov a v spoločných priestoroch obytného domu (napr. chodba, výťah, suterén) je povolené vodiť psa len pri dodržaní nasledujúcich podmienok :

- pes musí mať okrem vôdzky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov aj nasadený ochranný košík,
- pes nesmie ohrozovať a znepríjemňovať (pachom, nečistotami) okolie.“

Podľa § 5 odsek 1 zákona číslo 282/2002 Z.z. obec môže všeobecne záväzným nariadením vymedziť miesta, kde je

- a) voľný pohyb psa zakázaný,
- b) vstup so psom zakázaný.

Podľa § 5 odsek 2 zákona číslo 282/2002 Z.z. miesta vymedzené podľa odseku 1 musia byť viditeľne označené.

Podľa § 4 odsek 2 zákona číslo 282/2002 Z.z. vodiť nebezpečného psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony. Na verejnom priestranstve musí mať nebezpečný pes nasadený náhubok.

Obec Trebatice v § 4 odsek 1 VZN vymedzila miesta, kde je zakázaný voľný pohyb psov a súčasne je na tých istých miestach vstup so psom zakázaný. Uvedená úprava VZN je nelogická, nejasná a vnútorne rozporná. Uvedené ustanovenie totiž nerozlišuje pojmy „zákaz vstupu so psom“ a „zákaz voľného pohybu psov“. Jedná sa o obsahovo odlišné pojmy. Napriek tomu obec Trebatice v § 4 odsek 1 VZN zakázala na konkrétnych miestach voľný pohyb psov a zároveň na tých istých miestach zakázala aj samotný vstup so psom. Už len táto skutočnosť spôsobuje nezákonnosť predmetného ustanovenia VZN. Zákon o podmienkach držania psov umožňuje obciam všeobecne záväzným nariadením vymedziť miesta, kde je voľný pohyb psa zakázaný a kde je vstup so psom zakázaný (§ 5 odsek 1). Pokiaľ teda obec využije zákonnú možnosť a tieto miesta vymedzí, musí postupovať v súlade s ustanovením § 5 odsek 1 zákona o podmienkach držania psov. Nejasnosť, nepresnosť a neurčitosť vytvára podmienky na svojvoľnú a účelovú interpretáciu, ktorá je v rozpore s princípom právnej istoty. V prípade, že sa obec rozhodne, že vymedzí miesta, kde je voľný pohyb psov zakázaný, je potrebné toto upraviť tak, aby boli tieto miesta dostatočne, určite a jasne vymedzené a zároveň viditeľne označené (v zmysle § 5 odsek 2 zákona číslo 282/2002 Z.z.).

Ďalej je potrebné uviesť, že v žiadnom prípade nie je možné vymedziť miesto v zmysle § 5 odsek 1 zákona číslo 282/2002 Z.z. takým spôsobom, ako je to uvedené v § 4 odsek 1 písmeno c) VZN (na miesta označené zákazom „Zákaz vodiť psov“) – takéto „vymedzenie“ je neurčité. Takéto miesta majú byť vymedzené, t.j. konkretizované, priamo vo VZN a nie že VZN umožňuje zakázať vstup so psom alebo voľný pohyb psov „označením miesta“, čo aj nekonkretizovaného vo VZN. Uvedená úprava de iure umožňuje rozširovať rozsah týchto miest bez opory vo VZN, resp. nad rámec VZN. Postup súladný so zákonom je ten, že obec vo VZN konkretizuje miesta, kde je voľný pohyb psa zakázaný alebo kde je vstup so psom zakázaný a ak časom nastane zo strany obce potreba rozšírenia týchto zákazov na ďalšie miesta, bude potrebné rozšíriť tieto zákazy formou doplnenia/zmeny VZN, kde sa tieto nové miesta vymedzia.

Ďalej ustanovenie § 4 odsek 2 VZN nad rámec zákona ukladá povinnosť nasadiť ochranný košík psovi pri vodení psa na verejné priestranstvá, do verejných budov a v spoločných priestoroch obytného domu. Ustanovenie § 4 odsek 2 zákona

NÁHUBOK LEN NEBEZPEČNÉMU PSOV
A TO LEN NA VEREJNOM PRIESTRANSTVE!

číslo 282/2002 Z.z. pritom ukladá povinnosť nasadiť náhubok len nebezpečnému psovi, a to len na verejnom priestranstve. Zákon neukladá povinnosť nasadiť náhubok inému psovi ako nebezpečnému psovi v zmysle § 2 odsek 1 písmeno b) zákona číslo 282/2002 Z.z. Obec však v § 4 odsek 2 VZN zaviedla povinnosť používať ochranný košík (popri vŕdzke) pri vedení akéhokoľvek psa prakticky na celom území obce, čo je potrebné považovať za rozporné s ustanovením § 4 odsek 2 zákona číslo 282/2002 Z.z., ktorý stanovuje povinnosť nasadenia náhubku len pre nebezpečného psa.

Preskúmané VZN obsahuje v § 5 úpravu podrobností o znečisťovaní verejných priestranstiev. V súvislosti s týmto hľadiskom možno konštatovať, že obec splnila povinnosť v zmysle § 6 odsek 3 zákona číslo 282/2002 Z.z.

3) Iné poznatky.

Podľa § 8 odsek 1 VZN:

„Obec je oprávnená v súlade s platnou právnou úpravou za porušovanie povinností podľa tohto nariadenia a zák. č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, ukladať pokuty až do výšky 5.000,- Sk.“

Podľa § 7 odsek 3 zákona číslo 282/2002 Z.z. za priestupok podľa odseku 1 a odseku 2 písm. a) až c) možno uložiť pokutu do 165 eur a za priestupok podľa odseku 2 písm. d) až f) možno uložiť pokutu do 65 eur.

Podľa § 48 zákona číslo 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov priestupkom proti verejnému poriadku je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 47, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení obcí a všeobecne záväzných vyhlášok miestnych orgánov štátnej správy, ak sa takým konaním ohrozí alebo naruší verejný poriadok. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 33 eur.

Zákon teda uvádza výšky pokút za vyššie uvedené priestupky v jednotlivých písmenách zákonných ustanovení odlišne (trojako):

- za niektoré priestupky umožňuje uložiť pokutu do 165 € (bez stanovenia dolnej hranice výšky pokuty),
- za niektoré priestupky umožňuje uložiť pokutu do 65 € (bez stanovenia dolnej hranice výšky pokuty),
- za niektoré priestupky umožňuje uložiť pokutu do 33 € (bez stanovenia dolnej hranice výšky pokuty).

Obec však v § 8 odsek 1 VZN všeobecne uvádza oprávnenie obce ukladať pokuty do výšky 5.000 Sk (t.j. v prepočte 165,97 €), čo je pri prepočte na eurá automaticky suma rozporná so zákonom.

Predovšetkým však obec nerozlišuje vo svojom zovšeobecňujúcom ustanovení rôzne výšky pokút, stanovené tak za porušenie zákonných povinností, ako aj za porušenie povinností stanovených vo VZN, ktorých porušenie má v zmysle zákona za následok možnosť uloženia pokuty v odlišnej výške.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že úprava sankčných postihov za priestupky vo VZN (prípadne prepisovanie takého textu zákona do VZN) nie je

oblasťou, kde by malo alebo mohlo dôjsť k uplatneniu normotvornej právomoci obce. Sankcie vyplývajú zo zákona, teda normatívneho právneho aktu vyššej právnej sily, čiže normatívnosť daných ustanovení nastáva zo zákona. Osobitné právne predpisy obsahujú súbor zákonných znakov (skutkové podstaty), ktoré jednoznačne identifikujú, ktoré konanie porušujúce alebo ohrozujúce záujem spoločnosti, napíňa znaky priestupku alebo iného správneho deliktu a zároveň obsahujú úpravu ukladania sankcií. Je preto nadbytočné uvádzať skutkové podstaty či sankcie priamo do textu VZN, uvedené môže mať nanajvýš „informatívny význam“. Avšak v prípade zmeny zákona a nereagovania naň vo forme zmeny VZN, sa VZN často dostáva automaticky do rozporu so zákonom.

Iné relevantné poznatky k predmetnému všeobecne záväznému nariadeniu zistené neboli.

Záver:

Na základe výsledkov vykonanej previerky možno konštatovať nezákonnosť viacerých ustanovení preskúmaného Všeobecne záväzného nariadenia obce Trebatice číslo 11/2003 o chove, vodení a držaní psov na území obce Trebatice, schváleného dňa 27.11.2003, a preto bude podaný obci Trebatice **protest** **prokurátora** podľa § 23 odsek 1 a § 27 zákona číslo 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

=> povinnosť
do 90 dní
reagovať

Obsah protokolu o vykonaní previerky bude prerokovaný so starostom obce Trebatice.

↓
pripomenúť
smeho

Šramko
JUDr. Pavol Šramko
prokurátor